A°. 1847. | Opregte Vrijdagsche | N°. 207.

HAARLEMSCHE COURANT

van 3 September.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van den Zondag, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

FRANKFORT, 31 Augustus.

De berigten uit Rome van den 21sten melden, dat onder de bevolking dier hoofdstad nog altijd eene aanmerkelijke opgewondenheid werd waargenomen, doch dat het, in elk geval, als eene zeer gunstige omstandigheid werd aangemerkt, dat bij de ernstige maatregelen, die de oostenrijksche bevelhebber in Ferrara, generaal *v. Auersperg*, naar luid der hem van hooger hand gegevene last, had moeten verordenen, de oostenrijksche regering in Rome werd vertegenwoordigd door een staatsman, graaf *Lutsow*, welke in eene hooge mate de algemeene achting geniet, en welks handelingen steeds de blijken dragen van de meeste omzigtigheid en welwillendheid.

Uit Ferrara is eene oproeping, door de bevolking dier stad aan de Romeinen gerigt, naar Rome gezonden; — aldaar gedrukt en bij duizenden onder de menigte verbreid. In dit stuk beklaagt men zich hoogelijk over de rampen, waaronder men gebukt gaat; — vermaant men de Romeinen, om matiging, maar tevens waakzaamheid, in acht te nemen; — wordt de oprigting der burgerwacht hoogelijk geroemd, en betuigt men zijn vertrouwen, dat, als de nood het mogt vorderen, de Romeinen met de daad zullen toonen, dat de aloude menschenwaarde geenszins in de harten der Italianen verloren is gegaan.

Ook de gemeente-raad van Bologna heeft aan den aldaar met het hoog gezag bekleeden kardinaal *Amat* een adres ingezonden, waarin deze vergadering, namens de bevolking, verklaart, het kerkelijk opperhoofd van den Staat tot het uiterste getrouw te zullen blijven, en bereid te zijn, om goed en bloed op te offeren ter verdediging zijner onafhankelijkheid. In deze berigten komt verder voor, dat men in de daad aan de zijde van Bologna militaire maatregelen heeft genomen, welke aanduiden, dat, indien eenige oostenrijksche krijgsmagt zuidwaarts mogt voortrukken, men tegenstand, of immers den schijn daarvan, zoude bieden. Men heeft voorposten geplaatst te Forte Urbano en Malalbergo. De daartoe uitgerukte troepen bestaan uit kleine afdeelingen Zwitsers in pauselijke dienst, die, gelijk men voorgeeft, zich vrijwillig daartoe zouden hebben aangeboden; — welk voorgeven heeft uitgewerkt, dat deze gewapende magt thans door de menigte met minder vijandige oogen wordt aangezien, dan wel te voren. Volgens de berigten uit Bologna, zouden ook de Oostenrijkers voorposten, en wel tot op een afstand van zes mijlen, zoo wel voor Ferrara, als voor Comacchio, hebben uitgezonden, en gaan de patrouilles voor de poort van Ferrara, welke naar Bologna leidt, tot op een afstand van twee mijlen. Bij Ponte Lagoscura staan 800 man tyrolsche jagers; — bij Pol-sella, twaalf mijlen van Ferrara, staat een tweede corps. Rovigo telt eene bezetting van 2000 man. Bij Brescello is eene schipbrug over den Po geslagen. In Rome liep het gerucht, dat de Koning van Sardinie last had gegeven, om eenige troepen op de grenzen van Toscane te laten bijeentrekken, doch dienaangaande was nog niets zekers gebleken. In genoemde hoofdstad zijn in de daad aanstalten gemaakt, om troepen naar het noorden af te zenden, ten einde eene soort van observatie-corps te vormen, en zich bij Forli te vestigen. De daartoe bestemde manschap zoude bestaan uit twee battaillons pausselijke infanterie en een battaillon jagers, onder de bevelen van den kolonel *Stuart*; doch volgens sommige berigten, was het vertrek dier troepen vooreerst onbepaald uitgesteld, ten einde aan de reeds bestaande spanning en opgewondenheid daardoor geen meerder voedsel te geven.

In Rome bemoeit men zich thans schier alleen en uitsluitend met staats-aangelegenheden. De schouwburgen worden bijna niet bezocht. — Het regtsgeding, ter zake van de laatst ontdekte en verijdelde zamenzwering, wordt bijna geheel uit het oog verloren. De personen, welke uit dien hoofde in verzekerde bewaring zijn gesteld, ten getale van achttien, zijn aangeklaagd van zich te hebben schuldig gemaakt aan de misdaad van gekwetste Majesteit, en worden verdeeld in twee klassen, te weten, de aanleggers, en de wervers. — Drie geestelijken uit Pistoja, welke onder de vorige regering veroordeeld, en sedert gevangen gehouden, maar dezer dagen begenadigd waren, zijn in een bijzonder gehoor bij den Paus toegelaten en hebben hem hunne dankbaarheid en trouw betuigd. — Ten gevolge van de verwikkelingen van den tegenwoordigen tijd, is ook de zoo zeer begeerde aanleg der ijzerbanen weder op den achtergrond geraakt, en schijnt het, zoo niet aan kapitaal, dan toch aan het vereischte vertrouwen, te ontbreken.

De bijzondere brieven uit Turin, van den 23sten, behelzen, dat men aldaar het *regt* der Oostenrijkers, om, naar luid van het tractaat van 1815, in Ferrara te werk te gaan, zoodanig als zij dit laatstelijk en ook reeds sedert 32 jaren hebben gedaan, bij de regering kwalijk in twijfel scheen te trekken; maar dat men niettemin die maatregelen afkeurde, omdat zij niet volstrekt noodig schenen te zijn, en alleen konden dienen, om degenen, welke zich steeds over de heerschappij der Duitschers beklagen, gelegenheid te geven, om van hunnen afkeer tegen deze lieden te doen blijken, en daarbij de bescherming van alle vrijzinnige buitenlanders, ten gunste van het mishandelde Italie, in te roepen, zonder gevaar te loopen, van daarover te worden bemoeijelijkt. Men achtte het mogelijk, dat van de oostenrijksche zijde, in der tijd, toezeggingen waren gedaan, nopens de uitoefening van het regt ter bezetting van de stad Ferrara; doch men hield zich overtuigd, dat, indien deswegens bescheiden bestonden, deze van een geheimen aard, en derhalve alleen in Weenen en in Rome bekend zouden zijn.

— Naar luid van bijzondere brieven uit Weenen, welke genoegzaam vertrouwen inboezemen, scheen men daar voor geene stoornis der goede verstandhouding tusschen de groote mogendheden beducht te zijn, hoe bedenkelijk de gebeurtenissen in Italie ook mogten voorkomen. Men was overtuigd, dat het oostenrijksche kabinet, zonder in het minste zijne regten of belangen uit het oog te verliezen, alle aanleiding tot botsingen uit den weg zoude ruimen. Dit vooruitzigt hield de prijzen der oostenrijksche fondsen op de Weener beurs nagenoeg staande.

— Men schrijft uit Agram, in Croatie, dat aldaar oostenrijksche troepen waren doorgetrokken, zich naar Italie begevende.

— De verheffing der beruchte *Lola Montez* tot den adelstand heeft in Beijeren eenen zonderlingen en onaangenamen indruk gemaakt. Op den 25sten dezer maand is op een aan *Lola Montez* toebehoorend buitenverblijf een groot feest gevierd, waarbij vele personen uit den aanzienlijksten stand tegenwoordig waren.

— Een zwitsersch dagblad behelst het navolgende:

„Sedert eenige weken is omtrent het vraagstuk, aangaande oorlog of vrede, eene groote weifeling merkbaar. Weinige dagen voor het schuttersfeest te Glarus scheen het onweder zamen te trekken, en met eene spoedige losbarsting te dreigen. De hiertoe strekkende ontwerpen zijn echter, zoo wel door de rustige houding van de schutters-commissie te Glarus, als van het volk, mislukt. Ook het groote volksfeest in Bern is geheel rustig afgeloopen, en bij de organisatie der volksvereeniging heeft zich geenszins eene groote geestdrift geopenbaard. Men geloofde toen ook meer aan het behoud van den vrede. De beraadslaging van den Landdag, omtrent het in beslag nemen van wapenen en ammunitie in het kanton Tesino, is daarop gevolgd. Bij deze beraadslaging van drie dagen, was de opgewondenheid der gemoederen blijkbaar. Te gelijker tijd was de nota van het engelsche kabinet ingekomen, welke algemeen werd geacht gunstig te luiden voor de meerderheid van den Landdag, hoewel haar inhoud nog niet algemeen bekend is. Hierna weergalmde plotseling op nieuw de krijgstrompet, en men riep: „Thans is het beslissende oogenblik gekomen." Gedurende eenige dagen achtte men het waarschijnlijk, dat bij het schuttersfeest te Bienne eene beslissing zou genomen worden. Maar ook dit feest is rustig afgeloopen, zijnde het daarbij eene petitie aan den Landdag en bij toejuichingen gebleven.

„Van dag tot dag wordt het onwaarschijnlijker, dat alleen de westelijke kantons Bern, Aargau, Waadt en Bazel-land de uitvoering van het besluit van 20 Julij (strekkende tot opheffing van het afzonderlijke Verbond) op zich nemen. Wel is waar, wordt van die zijde openlijk verklaard, dat, indien de Landdag geen wettig besluit mogt nemen tot opheffing van het afzonderlijke Verbond en tot uitdrijving der Jesuiten door dwangmaatregelen, men dit langs een onwettigen weg zal beproeven. Intusschen zoude eene tweede hiertoe strekkende poging welligt nog duurder dan de eerste te staan komen.

„De beslissing van dit vraagstuk is dus vooreerst weder uitgesteld. Uit de laatste berigten is thans optemaken, dat de Landdag uit een zal gaan, zonder een bepaald besluit te nemen, en dat die vergadering verdaagd zal worden. Het schijnt derhalve, dat, bijaldien geene onvoorziene gebeurtenissen tusschenbeide komen, de vrede tot na den herfst zal behouden blijven. Indien de algemeene volksstemming in Zwitserland werd geraadpleegd, zoude het volk het geheel rustig aanzien, dat een gering getal vreemde of inlandsche heethoofden en eerzuchtigen elkander doodsloegen. Het is echter volstrekt niet gezind, om zich met het wanhopig streven van deze lieden in te laten, welke zich wel denkelijk achter het front zullen houden, zoodra men slaags raakt, in plaats van voor vraagstukken, die grootendeels duister zijn, hun leven te wagen. Indien vreemden Zwitserland's onafhankelijkheid mogten aantasten, is men overtuigd, dat ieder met bereidwilligheid goed en bloed voor zulk eene zaak veil zoude hebben, maar niet voor vraagstukken, waarin het duister en twijfelachtig is, aan welke zijde het regt staat."

— De thans te Mentz vergaderde commissie voor de Rijn-vaart heeft reeds verscheidene besluiten genomen. Onder anderen heeft zij de regten voor onbevrachte schepen geheel afgeschaft. Ook is de tolvrijdom voor granen, welke anders op den 1sten September had moeten ophouden, tot den 1sten October verlengd. Omtrent eene verdere vermindering van regten is nog niets bepaald, uit hoofde der strijdige belangen van verschillende oeverstaten.

PARIJS, 31 Augustus.

Eergisteren is op het kasteel van St. Cloud, onder voorzitting des Konings, een raad van ministers gehouden, ter bijwoning van welken de heer *Guizot* van Val-Richer herwaarts was ontboden, en ook de minister van openbaar onderwijs zijne tegenwoordige verblijfplaats Vichy had verlaten. Men wil, dat in die bijeenkomst belangrijke aangelegenheden zijn overwogen, en dat, na den afloop van dezelve, ambtenaren van het ministerie van buitenlandsche zaken met depeches naar Madrid, Rome, Napels en Londen zijn vertrokken.

— Het verslag van den kanselier *Pasquier* en verdere commissarissen-instructeurs, in de zaak van wijlen den hertog *de Choiseul-Praslin*, in de Kamer der Pairs, als geregtshof vereenigd, uitgebragt, en 't welk aanleiding heeft gegeven tot de ordonnantie, welke deswegens is uitgevaardigd, ziet thans het licht. In dit verslag wordt de schuld van den hertog als volledig gebleken, en hij tevens als een der grootste misdadigers, van welke de geschiedenis gewaagt, voorgesteld. — In het verslag wordt ook als genoegzaam zeker aangenomen, dat de hertog het vergift heeft ingezwolgen, op het oogenblik, dat hij overtuigd moest zijn geworden, dat hij niet alleen verdacht werd gehouden van den moord te hebben gepleegd, maar dat de bewijzen van zijne schuld zoo vele en zoo duidelijk waren, dat hij zich niet zoude kunnen verdedigen.

De heer *de Boissy* heeft gemeend, te moeten protesteren tegen de handelwijze van den kanselier *Pasquier*, als welke den hertog gevankelijk had laten overbrengen, alleen op het ontvangen van de ordonnantie des Konings, waarbij de Kamer der Pairs, als geregtshof, te zamen werd geroepen, om kennis te nemen van de zaak, zonder te wachten op eene magtiging daartoe van de Kamer zelve. Hem dacht, dat dergelijke handelwijze een gevaarlijk voorbeeld opleverde, en konde strekken, om de leden der Kamer van een belangrijk voorregt, te weten van hunne onschendbaarheid, te berooven.

De kanselier heeft daarop aangemerkt, dat, zoo daarmede eenige inbreuk was gemaakt op de voorschriften van het Charter, de verantwoordelijkheid op hem, en op hem alleen, berustte; — dat hij daarbij was te werk gegaan in de vaste en gemoedelijke overtuiging van de schuld des hertogs, en in het zedelijk belang der Pairs zelven; — dat een lid der Kamer, welke, op heeter daad, door den algemeenen kreet, en naar het oordeel der in de zaak betrokkene magistraats-personen, op eene overtuigende wijze, als schuldig wordt aangewezen, geenszins in zijne onschendbaarheid, als staatsman, middel moet kunnen vinden, om zich aan het gezag van de regterlijke magt te onttrekken. De kanselier *Pasquier* schijnt er belang in te hebben gesteld, dat deze aangelegenheid in de Kamer zelve ter sprake mogt komen, en dat deze vergadering van hare meening daaromtrent mogt doen blijken.

De heeren *de Pontecoulant*, *de Portalis* en *Cousin* hebben het door den kanselier aangevoerde ondersteund, en de Kamer heeft daarop de gedragingen van haren president goedgekeurd; weshalve het als door deze vergadering aangenomen kan worden beschouwd, dat een harer leden, welke, bij het bedrijven van eene misdaad, op heeter daad wordt betrapt, evenzeer als elk ander lid der maatschappij, in verzekerde bewaring kan worden gesteld.

Men verneemt ook, dat de kanselier den procureur-generaal *Delangle* heeft berispt, als welke, terugtredende voor het karakter van onschendbaarheid, 't welk hij den hertog *de Praslin* toekende, en niettemin overtuigd van zijne schuld, een middenweg heeft trachten te bewandelen, met denzelven door politie-bedienden te doen bewaken. Hij meende, dat hij in de daad daardoor den hertog deszelfs vrijheid had benomen, doch zonder daarbij aan de regtspleging die waarborgen te verzekeren, welke zij behoefde, om van de waarheid te doen blijken, en dat er oogenblikken kunnen komen, in welke een man van eer, zonder te letten op bijkomende omstandigheden, onder zijne eigene verantwoordelijkheid, datgene moet weten te doen, 't welk zijne overtuiging hem als pligt voorschrijft.

— De brieven uit Madrid van den 26sten melden, dat de komst van den generaal *Narvaez* aldaar den volgenden nacht werd te gemoet gezien. Men wist, dat hij op spaanschen bodem was aangekomen en Tolosa was gepasseerd. — Verscheidene personen waren hem te gemoet gereisd, om hem voorte bereiden op hetgeen hij daar ter stede vinden zoude. — De bewegings-partij werd meer en meer ontevreden over den gang van zaken. Het ontbrak niet aan gissingen, omtrent hetgeen men te wachten had. Zoolang echter de generaal *Narvaez* niet met de Koningin zelve had gesproken, was het moeijelijk, om zich, op goeden grond, eenig denkbeeld te vormen van hetgeen stond te gebeuren.

— Den 21sten dezer was de stad Ferrara, zoowel als het kasteel, nog door oostenrijksche troepen bezet. — In een berigt uit genoemde stad van dien dag, denkelijk van de bewegingspartij afkomstig, wordt verzekerd, dat de bevelvoerende oostenrijksche generaal den kardinaal-legaat op eene hooghartige wijze heeft doen te kennen geven, dat hij geenszins aan de pausselijke troepen, die zich in de stad bevonden, konde veroorloven, dezelve te verlaten, zonder zijn bevel, en zonder dat hij van hunne bestemming kennis droeg. Men leest verder in deze berigten, dat de kardinaal-legaat dit zeer euvel heeft opgenomen, en met een derde protest daarop heeft geantwoord.

In berigten uit Livorno van den 25sten, en alzoo van drie dagen later dan de onlusten, welke in die stad hebben plaats gehad, wordt verzekerd, dat deze niet van eenen zeer bedenkelijken aard zijn geweest; — dat 'er den 22sten wel eenige woelingen hebben plaats gehad, en dat die zelfs den 24sten zijn herhaald, maar dat, vermits de politie zich nergens had vertoond, om de wanorde te stuiten, het vermoedelijk was, dat deze bewegingen waren aangestookt, en wel door de zoogenaamde terugwerkende partij, welke, aangevuurd door den aanhang der Jesuiten en steunende op de magt van Oostenrijk, op allerhande wijze onlusten wil verwekken, die ten slotte eene gewapende tusschenkomst der Oostenrijkers onvermijdelijk zouden maken; maar dat men aan de tegenovergestelde zijde zich er op toelegde om dit voortekomen.

— Met de stoomboot *Bosporus* heeft men berigten uit Konstantinopel tot den 17den Augustus, en uit Athene tot den 20sten. In eerstgemelde wordt verzekerd, dat de cholera meer en meer de grenzen van Europa scheen te naderen, en dat men zelfs sporen van deze ziekte te Taganrock zoude hebben opgemerkt. — Het aantal dergenen, die door genoemde kwaal waren aangetast, was echter niet zeer groot, en men meende te hebben opgemerkt, dat de ziekte zelve de kenteeken opleverde van de sporadische cholera.

Men wilde in Konstantinopel berigt hebben, dat de insurgenten in Albanie door de turksche troepen waren geslagen geworden. Eene turksche vloot, waarbij zes linieschepen, was naar de kusten van dat landschap gestevend, en moet zich ook reeds in die wateren hebben vertoond. Later zoude die vloot, zoo men voorgaf, in den Archipel gaan kruissen. De Porte had eene niet onaanzienlijke hoeveelheid krijgsbehoeften aan de Dardanellen doen bijeenbrengen, en de vloot konde ligt op de kusten van Syrie en Karamanie troepen aan boord nemen; weshalve men niet zonder bekommering was, wegens 't geen de turksche regering met deze expeditie voorhad.

In Athene liep het gerucht, dat *Grivas* en zijne palikaren geenszins gevangen en aan de turksche overheden uitgeleverd waren; — maar dat zij zich in Prevesa allezins in vrijheid bevonden, en dreigden naar Griekenland terug te keeren.

— De 3 pc. renten zijn 76 fr. 75 gebleven.

LONDEN, 1 September.

Verleden vrijdag is de graaf *van Aberdeen* op Ardverikie aangekomen, om een bezoek bij H. M. en de verdere leden van het koninklijke gezin afteleggen. De genoemde staatsman zou daar eenige dagen blijven.

— Het nederlandsche eskader, onder bevel van Z. K. H. Prins *Hendrik*, en bestaande uit de fregatten *Prins van Oranje*, *Rijn* en *Sambre*, korvet *Juno* en schoener *Sagaroea*, is in den namiddag van donderdag j. l. voor Edimburg aangekomen, en heeft, onder het lossen van de gebruikelijke saluut-schoten, die van het Leith-fort beantwoord werden, daar het anker laten vallen. Dit leverde, gelijk het dagblad der genoemde stad meldt, een zeer fraai gezigt op. De Prins is terstond, door den nederlandschen consul en van wege den militairen bevelhebber, aan boord van zijn fregat begroet, en den volgenden ochtend, met zijn gevolg, aan wal gestapt, waar hij is verwelkomd door den militairen commandant en eene eerewacht van 100 man van het garnizoen. Z. K. H. is hierna, begeleid door een detachement ruiterij, naar een hôtel gereden, waar hij zijn intrek heeft genomen, en heeft bij onderscheidene voorname personen bezoeken afgelegd. Men dacht, dat Z. K. H. eenige dagen Edimburg verblijven zou, om de merkwaardigheden der stad en de omstreken te bezigtigen.

— De fransche gezant hertog *de Broglio*, welke sedert eenige dagen zich in Schotland bevond, is in deze hoofdstad teruggekomen. Naar men meldt, heeft hij zich met spoed herwaarts begeven, ten gevolge van dringende depeches van zijn gouvernement.

— Met den overland-post zijn hier tijdingen uit Calcutta van 10, en uit Bombay van 19 Julij ontvangen. In Britsch-Indie, en ook in de naburige Staten, was het bij voortduring volmaakt rustig, en het land verkeerde blijkbaar in een welvarenden toestand. De openbare inkomsten hadden in het laatste jaar 900,000 p. st. meer dan vroeger bedragen, en ten gevolge zoo van deze vermeerdering, als van de bezuiniging van 300,000 p. st., die de in de laatste maanden plaats gehad hebbende vermindering der krijgsmagt had opgeleverd, werden nu de uitgaven door de ontvangsten gedekt. Sedert 10 jaren was dit het geval niet geweest, en had men een tekort van ruim een millioen p. st. gehad. — Ook in Lahore heerschte steeds eene wenschelijke rust. De vroeger verspreide geruchten, omtrent zamenspanningen tegen het engelsche bewind aldaar, waren niet bevestigd. — Naar Thibet zou een gezantschap afgevaardigd worden, ter bevordering van het handels-verkeer. — De gouverneur-generaal, sir *H. Hardinge*, die zich nog te Simla ophield, zou in het begin van het volgende jaar Indie verlaten. — De nu ontvangene berigten omtrent de indigo luiden gunstiger dan de vorige. — Uit China zijn geene latere tijdingen aangebragt.

— De berigten omtrent de aardappelen in Ierland luiden niet ongunstig. Het schijnt, dat de ziekte op eenige plaatsen weder wordt waargenomen, maar in veel mindere mate dan in de beide laatste jaren; zoodat voor alsnog daaromtrent weinig of geene bezorgdheid bestaat.

— Te Bristol liep gisteren het gerucht, dat de stoomboot *Glamorgan*, welke den vorigen ochtend met 500 personen naar Minehead vertrokken was en 's avonds met dit gezelschap zou terugkeeren, op de terugreis uiteengeslagen was door het springen van den stoomketel. Het zeggen was, dat 200 personen daarbij het leven hadden verloren.

— In de gisteren gehoudene vergadering van deelhebbers in de Engelsche-Bank, is de heer *James Morris* als gouverneur van die instelling verkozen, in plaats van den heer *W. R. Robinson*, welke van die betrekking vervallen is, uit hoofde het handelshuis, aan welks hoofd hij stond, dezer dagen, ten gevolge van handels-ondernemingen in de granen, zijne betalingen heeft gestaakt.

— Gisteren was de beurs in 't begin willig, doch later gingen de prijzen terug, ten gevolge van aanzienlijke verkoopen. De 3 pc. gecons. resc., tot 88¼ verhandeld, bleven 88. Mexico 19½. Portugal 4 pc. 25¼. Spanje 5 pc. 20¼; 3 pc. 30¼. Nederl. 56 en 89⅛.

'S GRAVENHAGE, 1 September.

Z. M. de Koning heeft benoemd tot ridder der orde van den Ned. Leeuw, den heer *Alphonse Grün*, hoofdredacteur van den *Moniteur Universel* en advokaat bij het koninklijk geregtshof te Parijs; en den bijzonderen legatie-raad *van Maucler*, kamerheer des Konings van Wurtemberg; en voorts tot grootkruis der orde van de Eikenkroon, den luitenant-generaal baron *von Spitzenberg*, opperkamerheer van het hof des Konings van Wurtemberg.

Bij Zr. Ms. besluit van den 21sten Augustus is benoemd tot president der arrondissements-regtbank te Dordrecht, jhr. mr. *P. H. van de Wall*, thans regter in dezelve regtbank.

— Het *Journal de la Haye* behelst de volgende mededeeling: „Eenige duitsche dagbladen hebben vermeend, dat de heer *van Bosse*, referendaris van het departement van financien, te Berlijn belast was met eene onderhandeling betrekkelijk de scheepvaart-regten op den Rijn; — dat hij, na een verblijf van vier weken, Berlijn verlaten had, en dat hij reden had, om zeer onvergenoegd te zijn over de wijze, waarop de pruissische bureaucratie de mededeelingen ontvangen had, die hij over dat onderwerp had gedaan. Er is nopens dit berigt eene ligte dwaling te herstellen. De zending, die de heer *van Bosse* te Berlijn te vervullen heeft gehad, in vereeniging met den heer *van der Kun*, hoofd-ingenieur van den waterstaat, en welke zending nog niet geëindigd is, bepaalt zich alleen tot de regeling der vereeniging van den ijzeren spoorweg van Amsterdam naar Arnhem met dien van Keulen naar Minden. Daar de heer *van Bosse* geene andere zending gehad heeft, en daar hij geene andere mededeeling te doen heeft over de scheepvaart-regten op den Rijn, zoo heeft hij geene tevredenheid of onvergenoegdheid te betuigen gehad over de wijze waarop de pruissische bureaucratie de mededeelingen zou hebben ontvangen, die niet gedaan zijn."

— De *Staats-Courant* van heden behelst eene aankondiging van het bestuur der Nederlandsche Handel-maatschappij te Amsterdam, aan de deelhebbers, houders van aandeelen in die Maatschappij, waarbij aan dezelve kennis wordt gegeven van het besluit, 't welk door de algemeene vergadering van stemgeregtigde deelhebbers op den 9den December van het vorige jaar 1846 is genomen, betreffende de verlenging van den duur der Maatschappij, na het einde van December 1849 voor een tweede tijdperk van 25 jaren. Voorts wordt daarbij medegedeeld, dat door den Raad het vastgestelde ontwerp, waarop de koninklijke bewilliging is erlangd, aan de bekende deelhebbers ter inzage en kennisneming is gezonden. In die aankondiging wordt in het breede medegedeeld, waar dat ontwerp verder verkrijgbaar is gesteld.

De deelhebbers in de Ned. Handel-maatschappij worden alsnu uitgenoodigd, om, op den voet van dat goedgekeurde ontwerp van overeenkomst, tot de vernieuwde vennootschap, die met Januarij 1850 zal aanvangen, toetetreden; — ook vermits het tegenwoordige kapitaal der Maatschappij, groot 23 millioenen guldens, na 31 December 1849, met het op 50 ten honderd van dat kapitaal geraamde reserve-fonds zal worden vermeerderd, en nademaal alsdan, naar die raming, voor elke twee geheele aandeelen drie nieuwe zullen worden uitgereikt.

De termijnen van beraad, binnen welke de deelhebbers zich hebben te verklaren, zijn bepaald als volgt: voor die binnen het Koningrijk, een termijn van 13 weken, aantevangen men den 7den September en eindigende met den 6den December 1847; — voor die buiten Europa naar de zijde van de Kaap de Goede Hoop, een termijn van zes maanden, aanvangende 7 September, en eindigende 6 Maart 1848; — eindelijk voor die buiten Europa, aan gene zijde van de Kaap de Goede Hoop, een termijn van 12 maanden, en eindigende op den 6den September 1848.

Het bestuur der Handel-Maatschappij verzoekt de deelhebbers, die tot de nieuwe vennootschap mogten willen toetreden, om van dit hun voornemen wettig te doen blijken, en het passeren der notariële acten mogelijk te maken op de voormelde dagen, door binnen de gestelde termijnen de aandeelen, zonder coupons of dividend-bewijzen, ten kantore der directie, of aan de agenten der maatschappij, aantebieden, om te worden gestempeld en, na onderteekening der acte van vennootschap, te worden uitgeleverd. Wanneer de deelhebbers niet persoonlijk kunnen tegenwoordig zijn, worden zij verzocht, een persoon, met behoorlijke volmagt voorzien, naar aanleiding van een daartoe verkrijgbaar concept, te zenden, en ingeval zij zelven wenschen te verschijnen, daarvan schriftelijke opgave te doen aan den heer notaris mr. *R. J. Toe Laer* te Amsterdam.

Tot het passeren der acten voor hen, die zich voor de nieuwe vennootschap hebben aangemeld, zal worden overgegaan, voor inwoners van het koningrijk, op 20 December 1847, voor hen, die zich buiten het koningrijk bevinden, op 17 Januarij, 13 Maart en 11 September 1848.

Deelhebbers, die aan de deze voorwaarden niet hebben voldaan, zullen worden beschouwd als te moeten worden afgelost. — Die, welke mogten verlangen, om met 1°. Januarij 1850 te beschikken over hun kapitaal en aandeel in het reserve-fonds, worden mede uitgenoodigd, hiervan schriftelijk te doen blijken.

AMSTERDAM, 1 September.

In de vergadering van den Raad dezer stad zijn op heden verkozen: tot hoogleeraar in de wis- en natuurkunde, de heer *C. J. Matthes*, thans hoogleeraar aan het Athenaeum te Deventer; tot hoogleeraar in de scheikunde en pharmacie, de heer *E. H. Baumhauer*, thans hoogleeraar aan het Athenaeum te Maastricht; tot stads doctor, de heer *G. H. Kouwenhoven*, med. doct. alhier, en zulks in plaats van den heer *N. D. Sijbrandi*, aan wien, op zijn verzoek, eervol ontslag als stads doctor is verleend; tot lid van de commissie van toezigt over den Hortus Botanicus, in plaats van jhr. mr. *H. Six van Hillegom*, de heer mr. *J. Crommelin Jr.*

— Het hier uitkomende dagblad *de Tijd* meldt, op grond van een bijzonder berigt uit Rome, dat de onderhandelingen tusschen den Paus en den Keizer van Rusland over de aangelegenheden der Katholijken in dat Rijk gelukkig ten einde gebragt zijn. „De moeijelijkheden (dus vervolgt het berigt), die daaromtrent zoo talrijk en van zoo gewigtigen aard waren gerezen, zijn vereffend. De Keizer is eindelijk toegetreden, en heeft de onderhandelingen aangevat op een terrein, waar het kerkelijk opperhoofd zich met hem verstaan kon. De zaken zijn nu geregeld. De stukken zijn wederzijds geteekend, en de buitengewone gezant, graaf *Bludow*, die expresselijk uit St. Petersburg voor de schikking van dit gewigtig onderwerp was afgezonden, staat op het punt van met het tractaat naar St. Petersburg terugtekeeren."

De *Staats-Courant* bevat de navolgende mededeeling van wege de Tweede Klasse van het Koninklijk Nederlandsch Instituut:

„De Tweede Klasse van het Koninklijk-Nederlandsch Instituut van Wetenschappen, Letterkunde en Schoone Kunsten, aan welke de zorg voor de vaderlandsche taal bij hoog gezag is aanbevolen, heeft voor eenigen tijd, gelijk algemeen bekend is, pogingen aangewend tot wering en afschaffing der hier te lande veelal gebruikelijke titulatuur in het ligchaam der brieven, waardoor niet slechts alle losheid en gemakkelijkheid uit den briefstijl wordt gebannen, maar die ook meermalen duisterheid en dubbelzinnigheid doet ontstaan. Zij heeft op deze hare pogingen veler bijzondere goedkeuring mogen wegdragen, gelijk haar van verschillende zijden, zoo uit mondelinge als schriftelijke mededeelingen, zelfs van onbekenden, gebleken is. Hierdoor aangemoedigd, wenscht zij op den ingeslagen weg voort te gaan, en ook tegen de meer en meer inkruipende verbasteringen onzer taal in dagbladen, tijdschriften als anderzins, zooveel in haar is, te waken. Zij matigt zich op geenerlei wijze eene soort van wetgevend gezag aan over onze schoone moederspraak, gelijk dat in vroegere tijden bijv. door de academie van Frankrijk of door de Toscaansche academie voor de regeling en vestiging der Fransche en Italiaansche talen metderdaad geoefend is. Het toezigt dat hier bedoeld wordt, kan uit den aard der zaak en naar den geest onzes tijds bloot opmerkend, waarschuwend of aanradend zijn. Doch ook alzoo blijft het eene harer bijzondere verpligtingen, om het hare toe te brengen tegen de indringende taalverbastering, waarover van alle kanten stemmen in ons vaderland opgaan.

De Klasse meent intusschen, dat ook binnen de zoo even getrokken grenzen hier met omzigtigheid moet worden te werk gegaan. Door eene overdrevene gezetheid op volstrekte en onvermengde reinheid der in 't gebruik levende taal loopt men gevaar van haar in eenen tijd van zoo groote vermenigvuldiging van zaken en denkbeelden, als de onze is, te verarmen en te verlammen. Ook hebben reeds van ouds, ja misschien van den vroegsten tijd der vorming onzer schrijftaal, vreemde, vooral Hoogduitsche en Fransche bestanddeelen zich in ons Nederduitsch gemengd. Vele woorden en uitdrukkingen, ofschoon den strengsten toets niet kunnende doorstaan, hebben evenwel eene soort van burgerregt verkregen, dat men hun thans moeijelijk weder kan ontnemen. Ook ontbreekt het niet aan woorden en spraakvormen, die ten onregte, op den klank af of naar eigen gevoel, zelfs door taalkenners verworpen of veroordeeld worden. Daar is eene *Latinitas falso suspecta* bij de geleerden bekend. Iets dergelijks bestaat er ook bij ons. En niets kan ook aan een geleerd ligchaam gemakkelijker overkomen, dan deze of gene uitdrukking of zamenvoeging voor een *Germanismus* of *Gallicismus* te verklaren, waarvan ons den eenen dag of den anderen bij eenig oud of overoud schrijver voorbeelden zouden kunnen verrassen.

Alle deze bedenkingen of beperkingen mogen de Klasse echter niet terughouden van het handhaven der beginselen en eigenaardigheden van onze taal, waarin door dagbladen, vertalingen uit het Fransch, het Engelsch, en vooral het Hoogduitsch, door zoogenaamde dichterlijke vrijheden, door gewaagde zamenstellingen, door vreemdsoortige uitdrukkingen in staats- en andere openbare stukken, zich dagelijks geheele familien, om zoo te zeggen, van onhollandsche ja tegen-hollandsche en geheel onlogische woorden en spreekmanieren indringen en nestelen.

Voorts blijft het ook daar, waar het eenmaal ingedrongen of ingevoerd onhollandsch woord niet meer uit te drijven is, van belang dat het toch als zoodanig gekenmerkt zij, en het protest daartegen de waakzaamheid opwekke of gaande houde tegen dergelijke vermeende taal-verrijking langs dien zelfden weg.

Het ware te wenschen, dat in onze taal, als bij de Ouden, de meeste vastheid en juistheid van grammatische vormen te vereenigen ware met die vrijheid en ruimte in de beweging onzer volzinnen, zonder welke wij altijd meer of min het voorkomen hebben van eene vreemde taal te spreken. De Latijnsche banden, waarin zoowel onze oude schrijvers als vroegste taalgeleerden ons Nederduitsch geklemd hebben, maken het veeltijds ruim zoo noodig om eigenwillig opgelegde wetten te ontbinden of ruimer te maken, dan wel om nieuwe voor te schrijven. De kwaal is bij ons zeer dikwerf,

dat wij de vrijheid en hulpmiddelen, die ons taaleigen aanbiedt, niet genoeg gebruiken, dat zij niet genoeg bekend zijn of enkel tot de dagelijksche volkstaal zijn bepaald. Van daar eene zekere *pedanterie* in den stijl, wanneer men dien bij uitstek gekuischt wil voortbrengen; eene soort van gemaaktheid, die zich tot in de uitspraak onzer anders zoo welluidende moedertaal openbaart, en tegen welke, ook in laatstgemeld opzigt, meer dan ééne stem zich sedert eenigen tijd luide, en misschien niet zonder aanvankelijk goed gevolg, heeft doen hooren.

De Klasse stelt zich ten doel, om in het werk van taalzuivering zooveel te behouden, als met de behoeften van onzen leeftijd aan den eenen kant, en den eisch der taal, om haar eigen karakter en hare oorspronkelijke kleur frisch en levend te houden aan de andere zijde, bestaanbaar is.

In de toepassing op bijzondere woorden, spreekwijzen en spraakvormen worden de gestelde beginselen, naar de Klasse vertrouwt, van zelve helderder. Zij deelt daarvan thans eenige proeven mede, welke zij van tijd tot tijd wenscht te vervolgen.

VAN AF.

Deze schrijfwijze is eerst sedert kort zeer in zwang gekomen, en verdient zonder twijfel te worden afgekeurd. *Van* en *af* beteekenen hetzelfde, even als *tot* en *toe*. De herhaling is dus eigenlijk altijd noodeloos, ja strijdig met dien regel, dat elke overtolligheid in spraak en schrift behoort vermeden te worden. In enkele gevallen echter kan men, om den nadruk te vermeerderen en het denkbeeld te versterken, het wordt *af* na *van* gebruiken, 't geen echter alleen dan grammaticaal te verdedigen is, als men *af* plaatst na het woord, waar het bij behoort. *Af* toch wordt in onze taal altijd, wanneer het alleen staat, achter, nooit vóór zulk een woord gezet, even als *toe*: *den berg af*: de *ziekte loopt af*. Zelfs psychologisch wordt het doel om te versterken beter getroffen door aan het einde van de zinsnede nogmaals te drukken op dat, waar die mede begonnen is, dan door eene onmiddelijke herhaling van twee woorden, die hetzelfde beteekenen: 't is dan om de aandacht er als bij vernieuwing nog eens op te vestigen. Inzonderheid echter om de grammaticale eigenaardigheid der achteraan-plaatsing van *af* moeten zulke uitdrukkingen als *van af dien tijd*, *van af den eersten der maand* enz. afgekeurd worden en behoort men te zeggen en schrijven: *van dien tijd af*, *van den eersten der maand af* enz. Wat Nederlandsch zou het zijn te zeggen *van af meet aan tot toe het einde*? Of wie zou ooit in plaats van *ten voeten uit*, *van stonden aan*, zeggen en schrijven *ten uit voeten*, *van aan stonden*? Het laatste zou echter niet verwerpelijker zijn, dan dat men b. v. *Badeloch* in den *Gijsbrecht van Amstel*, naar de tegenwoordige verkeerde schrijf- en spreekwijze, liet zeggen

„ Als ik den ganschen tijd mijns levens overreken,
„ *Van af* mijn bruiloftsdag, van dat ik zat verloofd" enz.

Men wake derhalve tegen soortgelijke verbasteringen, die ongemerkt inkruipen, waaronder wij ook het verkeerd gebruik van

ROND DE TAFEL

voor *rondom de tafel* doen opmerken, 't geen thans ook bij anders keurige schrijvers somwijlen voorkomt en waarschijnlijk uit het Engelsch in onze taal is overgenomen.

IEMANDS GEVOELEN OF EEN GEVOELEN DEELEN.

Deelen is *een geheel in deelen scheiden*. *Iemands gevoelen* of *een gevoelen deelen*, is dus: *iemands gevoelen* of *een gevoelen in deelen scheiden*. Men zou dit misschien kunnen gebruiken, wanneer men het gevoelen, door iemand voorgestaan, ontleedt, om door onderscheiding tot het gedeeltelijk beamen, gedeeltelijk afkeuren daarvan te geraken; of met andere woorden, wanneer men een gedeelte van dat gevoelen als aannemelijk voorstaan, een ander gedeelte er van als onaannemelijk verwerpen wil. In dien zin werd het *dividere sententiam* bij den Romeinschen raad gebezigd. *Iemands gevoelen* of *een gevoelen deelen* is dus iets geheel anders, dan het gaaf weg in zijn geheel beamen, in welken laatsten zin het sedert eenigen tijd verkeerdelijk wordt gebruikt. Om het beamen van een gevoelen of van iemands gevoelen uit te drukken dient er *in* bijgevoegd te worden. Even als men zegt *in de vreugde* of *in iemands vreugde deelen*, behoort men ook te zeggen: in *een gevoelen deelen*, in *iemands gevoelen deelen*.

WETENSCHAPPELIJK DOORGEVOERD, WETENSCHAPPELIJKE DOORVOERING.

Doorvoeren beteekent in onze taal, wat men ook technisch noemt *transito*. Wanneer een woord reeds geldt in zekere daaraan eigenaardige beteekenis, is het ongeraden en leidt het tot verwarring van begrippen, aan zoodanig een woord nog eene andere beteekenis te gaan hechten.

Te minder is dit noodig, daar men het denkbeeld volkomen juist en voor elk verstaanbaar kan te kennen geven door *volledige uiteenzetting* of *ontwikkeling van een wetenschappelijk onderzoek* enz.

DEZELVE, DESZELFS, DENZELVEN, DERZELVE, HETZELVE.

Sedert eenigen tijd is het misbruik dezer woorden op eene ergerlijke wijze toegenomen, en die klanken schijnen in het oor van sommigen zoo liefelijk, dat zij ons uit de zeer nederige hoftaal van het Hoogduitsch met iets begenadigen, wat wij nog niet hadden, te weten met een nieuw *dezelve*, *deszelfs* en *derzelver* in verbinding met *hoogst*; zoodat de verbaasde Nederlander sedert eenigen tijd van zijne vorsten als van *hoogstdezelve* hoort spreken, of liever in geschriften ziet gewagen.

Dezelve, *hetzelve*, en al de wanluidende vormen daarvan zijn uit den stijven stadhuisstijl thans zelfs tot in de taal des redenaars doorgedrongen, maar toch gelukkig nog niet tot in die des dichters en van het gewone leven, in welk laatste zij den *pedant* alleen moeten overgelaten worden, ten einde hij zich daardoor eigenaardig kenschetse.

Daar het misbruik dezer woorden in elken proza-stijl zoo zeer is doorgedrongen, meent men zelfs tegen alle gebruik daarvan te mogen waarschuwen, als zijnde het, gelijk BILDERDIJK te regt aanmerkt: „ driesylbige, slepende, sissende en sjilpende," en men kan er nog gerustelijk bijvoegen *langstaartige* en *lamlendige* woorden, die daarbij in een hooge mate de eigenschap bezitten, om den „ van nature warmen en mannelijken Hollandschen stijl" te bederven. Zij zijn hoogst ongeschikt, om het uit zijn aard korte, dat er in aanwijzende, aanstippende, woorden moet gevonden worden, te kennen te geven, en dus ongelukkige inkruipers en verdringers van zulke eigenaardige woordjes als *die*, *dat*, *het* of *'t*. Wijders bevatten zij niets, waardoor het Latijnsche *ejus* van *suus* zou moeten onderscheiden worden. Eindelijk zijn zij volkomen noodeloos voor hem, die zich het misbruik daarvan niet heeft gelieven aan te wennen. Zij behooren derhalve uit onze taal verbannen te worden, even als de Franschen *icelui*, *icelle* uit de hunne hebben geworpen, zonder dat de duidelijkheid der Fransche taal daardoor geleden heeft.

DAADZAAK

is eigenlijk *de daad in een zaak*, of *het feit in een proces*, in tegenoverstelling bijv. met de redenering over de wettigheid of onwettigheid dier *daad*. Maar juist omdat het is de *daad in een zaak*, verdient de zamenvoeging om dat uit te drukken, wat *daad* of *feit* alleen reeds volkomen zegt, afkeuring. De vereeniging tot één woord van *daad* en *zaak* tot *daadzaak* is ook voor het verstand niet gemakkelijk te bevatten, en heeft iets verwarrends en wanluidends bovendien. *Twistzaak* is een zaak, waarover getwist, *pleitzaak*, waarover gepleit wordt; *geldzaak* een zaak die het geld betreft, of waarbij het op betalen aankomt; maar het is ondoenlijk aan de zamenstelling *daadzaak* een goeden zin te hechten.

DAADWERKELIJK.

Moet dit woord dienen, om *inderdaad* (het Latijnsche *facta*) en *werkelijk* uit te drukken? Zeker is of *werkelijk* of *inderdaad* alleen toereikend. Eene zamenstelling uit doen en werken, of daad en werk, is zonder twijfel overtollig.

OPVALLEND.

Dezen germanismus treft men sedert eenigen tijd in sommige overigens wel geschreven werken aan. Daar wij echter van eene zaak wel zeggen, dat zij *in het oog valt*, maar nimmer dat zij *opvalt*, moet het deelwoord *opvallend*, dat een Nederlander, die geen Hoogduitsch verstaat, niet ligt begrijpen zal, volstrekt worden afgekeurd.

DOELTREFFEND.

Dit woord is thans zeer in zwang gekomen, in plaats van het vroeger zoo algemeen gebruikte *doelmatig*. Hoe men ook over het laatste woord moge oordeelen, het eerste kan ontegenzeggelijk daarvoor niet altijd in de plaats treden, en is in vele gevallen af te keuren.

Men kan bijv. niet zeggen „ Napoleon had *doeltreffende* maatregelen tegen Rusland genomen, die nogtans bij de uitkomst hebben gefaald." Maar wel: „ de maatregelen door Napoleon tegen Rusland genomen waren *niet doeltreffend*, maar nogtans *wel beraamd*, of, gelijk men vroeger plag te zeggen en te schrijven „ *doelmatig*"

Deze mededeeling, opgemaakt in de vergadering der Klasse van 29 Julij jl., is onderteekend door den hoogleeraar *Des Amorie van der Hoeven*, als lid en vasten secretaris der Klasse.

— Dezer dagen is te Delft eene vereeniging tot stand gekomen, onder den naam van *het Instituut van Ingenieurs*. Op den 31sten Augustus heeft de eerste vergadering dier instelling plaats gehad in het locaal der te Delft gevestigde Academie, tot opleiding van burgerlijke ingenieurs. Van alle zijden des Rijks waren ingenieurs, bouwmeesters en mannen, die door hunnen maatschappelijken stand, of door hunne erkende verdiensten tot het oprigten dezer nieuwe instelling konden medewerken, bijeengekomen, op uitnoodiging van de heeren *Conrad*, *Simons* en *van der Kun*, van welke het eerste denkbeeld daartoe was uitgegaan. In deze zitting is beraadslaagd over de reglementen, welke voor het Instituut zullen worden vastgesteld, en is men dienaangaande tot een besluit gekomen. Voorts is eene bijzondere commissie benoemd, aan welke is opgedragen, om de nu vastgestelde verordeningen aan de koninklijke goedkeuring te onderwerpen.

Na afloop dier vergadering is in het logement *de Koetswagen* een feestmaal gegeven, waaraan een vijftigtal personen, die zich als leden aan de nieuwe inrigting hebben verbonden, deelgenomen hebben. Bij die gelegenheid zijn feestdronken ingesteld op den Koning, de Koningin, den Prins *van Oranje*, de koninklijke marine, de drie stichters van het nieuwe Instituut, eindelijk op den heer *Lipkens*, als grondlegger van de delftsche Academie voor burgerlijke ingenieurs. Allen waren overtuigd, dat de nieuwe inrigting voor het vervolg nuttig konde werken, en dat dezelve in de eerste plaats van krachtigen invloed konde zijn op de industriële belangen van Nederland.

— Uit Breda wordt medegedeeld, dat onlangs aldaar drie kinderen rijpe bessen hebben gebruikt van het *Solanum nigrum* en de zaden van de *Datura stramonii*, ten gevolge waarvan een dier kinderen is overleden. De beide andere zijn, door tijdig toegebragte geneeskundige hulp, behouden gebleven. — Bij die gelegenheid wordt gemeld, dat die planten in de tuinen te Breda in menigte worden gevonden, en dat, daar de bessen van het *Solanum* zeer gelijken naar andere eetbare vruchten, en het zaad van de *Datura* met het omkleedsel veel overeenkomst heeft met dat der wilde kastanje, allen, die met de zorg voor kinderen belast zijn, wel mogen toezien, dat daardoor geene rampen te weeg worden gebragt.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 2 September. Den 1sten dezer zijn in Texel binnengekomen de schepen *de Anna en Maria*, kapt. Steenveld en *Anthonia*, kapt. Hendriks, beide van Suriname, Oldenburger van Odessa, Zuininga en Olthoff, beide van Sunderland, White van Charlestown, Meijer, Schutterow, Kock en Cap, alle 4 van Archangel, Zeven van Dantzig, Douwes van Stettin, Christensen en Lydersen, beide van Drammen en Sibbles van Frederikstadt, en uitgezeild M'Leish (st.) naar Londen; de wind w. z. w.

Den 11den Aug. is op 42° 57′ n. b. en 30° 16′ w. l. gepraaid het schip *Nederwaard*, kapt. Meijer, van Rotterdam naar Newjork; den 14den dito op 47° 45′ n. b. en 11° 25′ w. l. het schip *Batavier*, kapt. Grim, van Amsterdam naar Batavia; den 18den dito op 46° 55′ n. b. en 10° 6′ w. l. het schip *Koningin der Nederlanden*, kapt. Cadee, van Amsterdam naar Batavia; den 22sten dito op de hoogte van St. Albans's hoofd het schip *Suriname*, kapt. van der Mey, van Amsterdam naar Suriname en 23 dito de schepen *Fanny*, kapt. Jaski qq. en *Sara Alida Maria*, kapt. Teekelenburg, beide van Amsterdam naar Batavia.

Te Zwolle is aangekomen Giezen van Hull. Te Harlingen Pearson en Hall, beide (st.) van Londen, Munneke van Newcastle, Galle van Riga, Dreijer van Dantzig en Dekker van Noorwegen. Te Ameland Konterman van Memel, Fischer van Rostok en Guwald van Schulperzijl. Te Brouwershaven het schip *Anthony*, kapt. Poort van Batavia en Galeano van Odessa. Te Bahia het schip *Prins Hendrik*, kapt. Goedkoop; te Havana het schip *Emilie Sophie*, kapt. Zuiderduin, beide van Amsterdam.

WISSELCOURS.

Amsterdam, 2 *September* 1847.

Madrid,	3/m.	f 236	à	c.	Bord.,	½ uso	f 56 62½	à	c.
Bilbao,	——	242 50	à	–	Londen,	2/m.	11 90	à	-
Cadix,	——	242 50	à	–	——	zigt	12 02½	à	–
Sivilien,	——	242 50	à	–	Hamb.,	——	35 43	à 44	–
Lisbon,	——	42	à	–	——	2/m.	35 12½	à	–
PortàPort,	——	42 50	à	–	Ween.	6/w.	36	à	–
Napels,	2/m.	81	à	–	Augsb.,	——	35 68	à 69	–
Livorno	——	39 37½	à	–	Frankf.	——	99 50	à	–
Genua,	——	46 62½	à	–	Petersb.,	2/m.	185 50	à	–
Parijs,	zigt	57	à	–	Rotterd.,	——	12½	à	–
——	2/m.	56 50	à	–					

PRIJZEN VAN SPECIEN.

AMSTERDAM, 2 September. Nieuwe Ducaten f 0,00 à 00. Oude gerande dito f 5,70 à 80. Wigtige Guinjes f 00,00 à 00. Dito Engelsche Souvereinen f 12,00 à f 12,10. Dito Pistolen f 9,80 à f 9,90. Nieuwe Louis d'Or f 11,15 à 25. Stukken van 20 fr. f 9,55 à 65 het stuk. Baren Goud en Gouden Specie van f 1442,60 per N. P. fijn 13 à 13¾ pc. Zilver van 900 tot 300/d. f 104,00 à 105,00 Per N. P. fijn. Piasters f 2,55 à 65. Fransche Kroonen f 2,70 à 75. Stukken van 5 fr. f 2,34 à 37. Brabandsche Kroonen f 2,68 à 70. Pruissische Daalders f 1,75 à 78.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 31 Augustus. *Tarwe* aanmerkelijk lager; 130 à 136 p. nieuwe roode f 10,50 à f 11,75. *Rogge* 120 à 123 p. nieuwe inl. f 7 à f 7,40; 115 p. Petersb. f 6,60 à f 6,65. *Boekweit* iets lager; 115 à 118 p. n. gr. zand f 6,80 à f 7,20; 115 à 118 p. n. zw. dito f 6,70 à f 7,10. *Garst* 93 à 99 p. nieuwe wint. f 4,70 à f 6; 103 à 107 p. n. knokke f 6,10 à f 6,50. *Haver* 85 à 93 p. nieuwe dikke br. f 3,95 à f 4,50; 68 à 75 p. n. witte voer f 3,35 à f 3,80; 72 à 78 p. n. zwarte voer f 3,05 à f 3,55. *Koolzaad*, 700 last ter veil, lager; f 10,75 à f 11,75.

DELFT, 2 September. *Boter* f 39 à f 43.

FONDSEN EN BEURSTIJDINGEN.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN

AMSTERDAM, 2 *September*.

	p. t.				geb.
NEDERL. Werk. Schuld	2½	55¾	à	56¼	56 $\frac{3}{16}$
„ „ „	3	68½	„	¾	68 $\frac{9}{16}$
„ „ „ resc.	3	68¼	„	¾	68½
„ „ „	4	87¾	„	88¼	88
„ Oost. Ind. Leen.	4	87¾	„	88	87⅞
„ Am. Synd.	3½	86	„	¼	86¼
„ Handelmaatsch.	4½	168¾	„	169¼	169
„ Holl. Spoorw.			„		
„ Rijn „	4½		„		
„ Aand. Haarl. Meer	4		„		
ENGELAND. Gecons.	3		„		
FRANKRIJK. Inschr. grootb.	3		„		
RUSLAND. Obl. bij *Hope en C.*	5	105¾	„	106¼	106
„ „ „ 1828/29	5	105	„	¾	105¾
„ „ Amst. 1831	5		„		
„ leen. 1840	4	89½	„	90	89¾
„ inschr. *Stieglitz*	4	89	„	½	89¾
„ „ grootb.	6		„		
„ Certific.	6	70¾	„	71	70⅞
„ negot. Hamburg	5	100¾	„	101¼	101
POLEN. Aand. 1829 f 300:—			„		
„ „ 1835 f 500:—		142	„	143	142½
„ Oblig.	4		„		
PORTUGAL. Negot. Londen	3		„		
„ „ „	4	25	„	¼	25¼
„ Binnenl.	5		„		
SPANJE. Negot. Londen 1834	5	15½	„	¾	15 $\frac{9}{16}$
„ „ onbep. St.	5	14¾	„	15¼	15 $\frac{1}{16}$
„ Coupons		12¾	„	13	12⅞
„ negot. Londen 1842	3	31¾	„	32	31⅞
„ Binnenl. Schuld	3	24¼	„	¾	24½
OOSTENRIJK. Ween. Bank *Goll*	5		„		
„ „ „ „	4		„		
„ Metalieken	5	102	„	½	102¼
„ „ neg. Londen	5		„		
„ „	2½	52¼	„	½	52 $\frac{5}{16}$
NIEUW GRENADA. Negot. Londen.	1	19¼	„	¾	19½
VENEZUELA. Negot. Londen	2	37½	„	38	37¾
MEXICO. Negot. Londen	5		„		
LOUISIANA bij *Hope en C.*	5		„		
Geld op Beleening		3½	„	4	
dito op Prolongatie		4	„		

Brazilie neg. van 1824, 87½. Dito 1843, 84½.

De markt in binnenl. fondsen was ook heden weder flaauwer dan gisteren; de 2½ pc. 56¼, 56, $\frac{1}{16}$; de 3 pc. 68 $\frac{9}{16}$; de 4 pc. 88, 88; de 3½ pc. Syndic. 86¼; Handelm. 169, 169 pc. Van buitenl. waren de 5 pc. Russen williger; Portugal en Spanje flaauwer; Weener fondsen aangeboden; de overige zonder belangrijke prijsverandering.

MADRID, 26 Augustus. De 5 pc. 17½; de 3 pc. 26½; Coup. 15.

BERLIJN, 30 Augustus. De 4 pc. Russen bij *Hope* 94¾; dito bij *Stieglitz* 94¾.

FRANKFORT, 31 Augustus. Metall. 106 $\frac{1}{16}$. De 2½ pc. Ned. 55¾. Ardoins 19. De 3 pc. Spaans. binnenl. 23¾.

PARIJS, 31 Augustus. De 5 pc. cont. en ult. 118,25; de 3 pc. cont. en ult. 76,75. Napels 101,70. De 3 pc. Spaans. binnenl. 24½.

ANTWERPEN, 1 September. Ardoins 15 $\frac{9}{16}$; de 3 pc. binnl. 24¼.

Broodzetting voor de Stad Haarlem, 3 *September* 1847.

Zuiver *ongebuild roggenbrood*: 3 ned. pond 37½ cents; dito 2 n. p. 25 c.; dito 1 n. p. 12½ c.; dito 50 lood 6¼ c. — Fijn *gebuild tarwenbrood*: 1 n. p. 5 oncen 58½ cents; dito 1 n. p. 39 c.; dito 5 oncen 19½ c.; dito 25 lood 10 c. Het bovenstaande gebuild tarwenbrood, rondom korst en hard gebakken wordende, zal op de 1 p. 5 o. vijf lood ligter mogen wegen voor het inbakken. — *Ongebuild tarwenbrood*: 1 n. p. 5 o. 40 c.; dito 1 n. p. 26½ c.; dito 5 onc. 13½ c.; dito 25 lood 7 c. — *Tarwenbroods bollen*, wegende 12 lood, 5 cents. *Klein wittebrood*, wegende 11 lood, 5 ct.

*** LOTERIJ VAN VOORWERPEN VAN DE UTRECHTSCHE TENTOONSTELLING AFKOMSTIG.

Namens de Commissie voor de Utrechtsche Tentoonstelling van Voorwerpen van Inlandsche Nijverheid en Kunst worden de Houders van Loten in voornoemde Loterij verwittigd, dat de PRIJZEN op die LOTEN gevallen, tot *den 11den September e. k.*, aan het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen, op de Maria-Plaats, moeten worden afgehaald, terwijl de alsdan niet afgehaalde Voorwerpen, volgens Art. 11 van het Reglement, publiek verkocht zullen worden.

Utrecht, 28 *Augustus* 1847. P. H. J. WELLENBERGH, Secretaris.

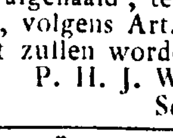

NORDISCHER CIRCUS, ONDER DIRECTIE VAN DEN HEER *D. GAUTIER*, STAANDE AAN DE PAARDENMARKT TE *ALKMAAR*.

Met toestemming van het Achtbaar Bestuur der Stad ALKMAAR, zullen door bovengenoemden Directeur nog TWEE VOORSTELLINGEN te dier Stede worden gegeven, als: De EERSTE *op Vrijdag den 3den September* 1847, waarvan de helft der opbrengst zal strekken ten behoeve der ALKMAARSCHE ARMEN, en de TWEEDE *op Zondag den 5den September*.

Beide Voorstellingen zullen geschieden ten gevolge hoogstvereerende aanzoeken, zoo van Heeren Kunstenaars binnen als buiten die Stad; zoodat de Directeur noch moeite noch kosten zal sparen, om aan die beide laatste Voorstellingen te dier Stede allen luister te geven, om door het doel den Armen hulp te verleenen, en om het kunstminnend publiek deszelfs verzoek ten gunstigste te beantwoorden.

*** Ondertrouwd:

HAARLEM, 1 September 1847.

J. F. LA RIVIÈRE, van *Leyden*, en C. M. BEEKELAAR.

Eenige en algemeene kennisgeving.

, Getrouwd:
VLISSINGEN, G. P. J. MOSSEL
den 1sten September 1847. en
Eenige kennisgeving. M. A. BROWNING.

, Getrouwd:
FELIX MARIA AGHINA
met
JACOBA CORNELIA OLDENBURG,
van *Bergen.*
ALKMAAR, den 1sten September 1847.

, Getrouwd:
M. COHEN STUART,
AMSTERDAM, Remonstrantsch Predikant van
2 September 1847. *Zevenhuizen* en *Bleiswijk*, en
E. A. D'AILLY.
Eenige en algemeene kennisgeving.

, LIPPENHUIZEN, den 29sten Augustus 1847. Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, *L. W. TEN WOLDE*, geliefde Echtgenoote van J. W. E. EBBINGE, Predikant.

, Heden beviel zeer voorspoedig van een' welgeschapen ZOON, *C. G. VAN BUUREN*, geliefde Echtgenoote van E. J. VERWEYDE.
WILLEMSOORD, Gemeente *Helder*, 29 Augustus 1847.

, Heden beviel van een' ZOON, *J. A. VAN HEEL*, Echtgenoot van H. HOOGEWERFF.
ROTTERDAM, 29 Augustus 1847.
Eenige kennisgeving.

, Te ENSCHEDE beviel den 30sten Augustus 1847 van eenen ZOON, Vrouwe *ELISABETH MARIA JANNINK*, geb. *RIETVELD.*

, Heden beviel zeer voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON, Vrouwe *C. H. A. VERHAGEN, TIERENS.*
HEUSDEN, den 30sten Augustus 1847.

, Door Gods goedheid beviel heden zeer voorspoedig van een' ZOON, *P. J. W. VAN NAS*, geliefde Echtgenoote van H. DUIJS.
NIJMEGEN, den 30sten Augustus 1847.
Algemeene en bijzondere kennisgeving aan Familie en Bekenden.

, Op den 29sten Augustus 1847 beviel te *Breda* ontijdig van een' *dooden* ZOON, Vrouwe *H. M. L.* Barones *VAN SLINGELANDT*, geboren *VAN OOSTERZEE.*
BREDA, 1 September 1847.
Eenige kennisgeving.

, Heden overleed, na eene korte doch hevige ziekte, tot bittere droefheid van mij en mijne Kinderen, mijne dierbare Echtgenoote S. E. DE ROO.
STANDDAARBUITEN, F. A. DE KLERCK Jz.
27 Augustus 1847.

, Heden middag ontsliep zacht en kalm, in de hope des beteren levens, de Heer W. COOPS D. Jz., in leven lid der Provinciale Staten van Gelderland en Burgemeester dezer Stad, diep betreurd door zijne hoogbejaarde Echtgenoot, Kinderen, Behuwd- en Kleinkinderen.
DOETINCHEM, den 27sten Augustus 1847.

, Op den 29sten Augustus 1847 overleed te DEVENTER, in den ouderdom van circa 80 jaren, de Hoog Edel Gestrenge Heer REINIRUS HENDRIKUS DRIESSEN, in leven gepensioneerd Luitenant-Kolonel der Infanterie. Eenige en algemeene kennisgeving.

, Heden overleed, in den jeugdigen leeftijd van 21 jaren, onze zeer geliefde jongste Dochter, CHARLOTTA AMALIA, tot diepe droefheid van ons en hare Broeders en Zusters. A. BURKENS.
KRALINGEN, L. BURKENS,
29 Augustus 1847. DOOREMANS.
Eenige kennisgeving.

, Heden overleed, in den ouderdom van ruim 69 jaren, onze geliefde Moeder en Behuwd-Moeder C. A. DANCKERTS, Weduwe van den Wel-Eerwaarden Heer *G. G. Akersloot.* *Uit aller Naam*,
LEYDEN, A. H. AKERSLOOT.
29 Augustus 1847. Algemeene kennisgeving.

, 'sGRAVENHAGE, 30 Augustus 1847. Heden is alhier in den ouderdom van 56 jaren, na een langdurig en smartelijk lijden, overleden, de Hoog Wel-Geboren Vrouwe Jonkvrouwe REBECCA LOUISE SALVADOR, Douairière van wijlen den Heer *Aaron de Pinto Jun.*, in leven Medicinae Doctor alhier.

, Heden werd mij door den dood ontrukt, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, de Heer CAREL CHRISTIAAN THOMAS JOHz., met wien ik slechts tien maanden gelukkig mogt vereenigd zijn.
AMSTERDAM, C. SCHELTUS,
den 30sten Augustus 1847. Wed. *C. C. Thomas Johz.*

, Het KINDJE, ons den 27sten dezer geboren, ontsliep heden nacht. L. C. C. KOLFF VAN OOSTERWIJK.
G. H. KOLFF VAN OOSTERWIJK.
Baronnesse VAN ISSELMUDEN.
MIDDELHARNIS, 31 Augustus 1847.
Eenige kennisgeving.

, MUIDEN, 31 Augustus 1847. Heden overleed alhier, in den ouderdom van ruim 75 jaren, Mejufvrouw MARIA WILHELMINA BAKKER, Weduwe van den Heer *L. van Paddenburg*, in leven Rijks-Ontvanger, in opregtheid betreurd door hare Behuwd-Dochter
G. VELDHUIJZEN,
Wed. *K. H. van Paddenburg.*

, Heden avond overleed, na een smartelijk lijden van slechts vijf dagen, in den ouderdom van negen jaren en acht maanden, onze hartelijk geliefde en veel belovende oudste Zoon CORNELIS. KLAAS HONIG Cz.
KOOG AAN DE ZAAN, ANTJE KAAT.
31 Augustus 1847.

, Tot onze bittere droefheid overleed heden de jongste onzer Lievelingen, NICOLAAS JAN, in den ouderdom van bijna vijf maanden.
ZAANDAM, J. BAKKER, Med. Doct.
31 Augustus 1847. F. E. BAKKER,
GOEDBLOED.

, Heden overleed mijn waarde Echtgenoot J. J. DUIJN, in den ouderdom van ruim 81 jaren, in leven Logementhouder alhier. J. M. VAN DEN BRONK,
BENNEBROEK, Wede. *J. J. Duijn.*
31 Augustus 1847. Algemeene kennisgeving.

, Heden overleed, tot mijne en mijner twee Kinderen bittere droefheid, na een langdurig maar zeer geduldig lijden, mijn waarde Echtgenoot EVERARDUS HENKEVELDT, in den ouderdom van circa 52 jaren.
HAARLEM, J. H. HENKEVELDT,
31 Augustus 1847. Geb. LUTEN.
De *Affaire* zal, onder een goed toevoorzigt, gecontinueerd worden.

, Heden in den vroegen morgen overleed, na eene hevige ziekte van zes dagen, tot bittere droefheid van mij en mijne Kinderen, mijn dierbare Echtgenoot JASPER DE JONGH, in den ouderdom van zestig jaren, na alvorens voorzien te zijn van de H. H. Sacramenten der Stervenden. M. SCHERMER,
Weduwe *J. de Jongh.*
HOORN, den 1sten September 1847.
Eenige kennisgeving.

, Van wege het Administratie-Kantoor onder Directie van de Wed. H. F. TJEENK c. s., te Amsterdam, wordt kennis gegeven, dat de COUPONS, verschenen den 1sten September 1847, van alle de *Certificaten 3 pCts. Nationale Schuld*, door voornoemde Administratie uitgegeven, van heden af betaalbaar zijn ten Kantore van de *Associatie-Cassa*, alsmede bij de respective Correspondenten dezer Administratie, met zoodanig Montant als in ieder Coupon afzonderlijk staat vermeld.

, **OUDERS OF VOOGDEN,**
van de Protestantsche Godsdienst, welke het voornemen hebben hunne KINDEREN of PUPILLEN eene Godsdienstige en Wetenschappelijke Opvoeding buiten de Ouderlijke Woning te laten geven, kunnen daartoe, met November e. k., eene geschikte gelegenheid vinden in eenen INSTITUTEUR, niet lang geleden gevestigd in eene gezonde en aangename streek, in de Provincie Gelderland. Het Instituut is voor een matig getal Jonge Lieden ingerigt, welke in de *Nieuwe Talen* en *Wetenschappen* grondig Onderwijs zullen ontvangen.
Het Kost- en Leergeld is *f* 200 in het Jaar; hetgeen er boven komt is in de Prospectussen aangewezen. Goede informatien in Amsterdam en elders, van hooggeplaatste Personen, waaronder ook Ouders wier Kinderen vroeger aan dezen Onderwijzer waren toevertrouwd, zullen aan diegenen gegeven worden, welke dezelve *franco* gelieven aan te vragen, Lett. B. B, Bureau *Handelsblad.*

, Een SECONDANT van den 2den Rang, in staat de Fransche-, Engelsche- en Hoogduitsche Taal, alsmede de Wiskunde te Onderwijzen, zag zich gaarne met half October geplaatst als Secondant, doch liefst als Secondant-Externe. Brieven *franco*, Lett. Z., bij den Boekhandelaar P. ENGELS, te Leyden, bij wien nog te bevragen zijn STUDENTEN-KAMERS.

, Door het verleenen van pensioen, de Post van VELDWACHTER, op eene jaarwedde van *f* 104, binnen de Gemeente Hagestein, Provincie Zuid-Holland, zullende vacant worden, zoo worden allen die genegen mogten zijn voornoemde betrekking waartenemen, opgeroepen, om zich in *persoon*, voorzien van goede getuigschriften, te vervoegen bij den Burgemeester der voormelde Gemeente. Gepensioneerde Militairen zullen bij voorkeur in aanmerking komen.

, Men vraagt, tegen genot van Kost en Inwoning en een klein Salaris, een fatsoenlijk Protestantsch MEISJE, van beschaafde manieren en opgeruimd gestel, om in een groot Gezin behulpzaam te zijn in het Huishoudelijke, maar vooral in den omgang en de eerste onderrigting van Jonge Kinderen. Adres met *franco* Brieven, onder de Letters P. P., bij den Boekhandelaar H. V. VAN GOGH, te Rotterdam.

, Een fatsoenlijk MEISJE, tusschen de 25 en 30 jaren, zag zich gaarne als Jufvrouw van Gezelschap geplaatst, zonder genot van honorarium. Adres onder Letters A. B. C., met Brieven *franco*, bij de Heeren L. E. BOSCH & ZOON, Boekhandelaars te Utrecht.

, *Une Demoiselle de la religion protestante, examinée dans les langues hollandaise, française et allemande, l'histoire, la géographie, etc., désire se voir placée comme GOUVERNANTE ou SECONDANTE. On est prié de s'adresser par lettres affranchies, à Mr. A. C. KRUSEMAN, Libraire à Harlem. Initiales C. W.*

, *On demande à Leide, vers le mois de Novembre prochain, une GOUVERNANTE protestante. On donnera la préférence à celles qui enseignent le piano. S'Adresser par lettres affranchies, sous l'initiale A, au Libraire C. C. VAN DER HOEK, à Leide.*

, *Une Suissesse, du culte reformé, agée de 24 ans, désire se voir placée comme BONNE D'ENFANTS, pour le 1 Novembre, possédant toutes les qualités que reclame les soins et l'instruction des enfants, étant munie de très bons témoignages, tant sur son caractère que sur sa moralité. S'Adresser par lettres affranchies, chez le Libraire VAN HOOGSTRATEN, sur le Plaats à la Haye, sous les lettres E. R.*

, Door menigvuldige aanzoeken van mijne geëerde Begunstigers heb ik mij genoodzaakt gevonden de KOKS-AFFAIRE en het geven van DINÉS bij mijne BANKETBAKKERS-AFFAIRE te voegen, en ik heb mij tot dat einde van een zeer BEKWAMEN KOK voorzien. Voorts hoop ik, dat ik door eene allezins prompte en civiele bediening de gunst, welke ik als *Banketbakker* tot hiertoe mogt ondervinden, zal blijven genieten. Daartoe alzoo *van heden af* volkomen ingerigt zijnde, beveel ik mij in alle voorkomende gevallen aan tot het geven van DINÉS, hoe groot die ook zijn mogen, *zoowel buiten als in de Stad.*
J. A. VAN DER WAAG,
Banketbakker, *Kok* en *Pastijbakker*,
op het Verwulft, te *Haarlem.*

, De ondergeteekende, den *Commissie-Handel* in *Houtwaren* uitoefenende, neemt de vrijheid zich van heden af ook als COMMISSIONAIR in EFFECTEN en tot het incasseren van Gelden, ontvangen van Renten en het sluiten van Assurantien aantebevelen, kunnende zijne geëerde Begunstigers van eene accurate en soliede Bediening verzekerd zijn. MT. NOOME JZN.
Zaandam, 1 *September* 1847.

, Te KOOP: Een paar VINKENNETTEN met TOEBEHOOREN, benevens eenige goed zingende BLINDE VINKEN. Te bevragen bij J. H. KNOOP, op het Donkere Sparen, te Haarlem. Brieven *franco.*

, In de onmiddelijke nabijheid van Soestdijk is bij fatsoenlijke lieden, welke eene ruime Woning hebben, met 6 à 7 Gemeubileerde en de meeste met Slaapplaatsen voorziene Kamers, gelegenheid voor 3 à 4 Personen, zoo *Heeren* als *Dames*, aldaar, tegen matige betaling, KOST en INWONING ENZ. te genieten. Voor Gepensioenerden is dit bijzonder te recommanderen. Reflecterenden gelieven zich te adresseren, per *franco* Brieven, onder de Lett. E. U., aan de Boekhandelaren JACOBS en MEIJERS, te Amersfoort.

, Te Utrecht, achter St. Pieter, F. 363, zal, op Zaturdag den 25sten September 1847, 's namiddags ten één ure, in het openbaar, worden verkocht: Eene uitmuntende HOFSTEDE, met ruim 23 Bunders LAND in het Nedereind van Jutphaas en bijna 6 Bunders LAND, op Heikop, onder Oudenrijn.
Voorts nog nagenoeg 12 Bunders WEILAND, op Galekop, onder Oudenrijn. Nader te bevragen ten Kantore van den Notaris DE BALBIAN VAN DOORN, te Utrecht.

, DANIEL NOBLE, *Wat is waar, wat onwaar in het dierlijk Magnetisme?* Kritische beschouwing der mesmerische daadzaken en theoriën. Uit het Engelsch vertaald door J. N. RAMAER, M. D., eersten Geneesheer bij het Provinciaal Krankzinnigen-Gesticht te Zutphen. . . . . *f* 1.60.
Dr. SZOKALSKI, *Negen Brieven over het Congres van Geneeskunstoefenaren in Frankrijk*, vertaald door Dr. A. F. H. DE LESPINASSE. . . *f* 1.20.
Dr. R. KÜHNER, GRIEKSCHE SYNTAXIS; vrij gevolgd naar het Hoogduitsch door Dr. H. J. MATTHES JCZN, Rector van het Stedelijk Gymnasium te Zutphen. . . . . *f* 3.75.

Wegens Belgische en Duitsche *verminkte nadrukken*, wordt het groote en als klassiek erkend **WOORDENBOEK** der **FRANSCHE-NEDERD.** en **NEDERD.-FRANSCHE TALEN**, 2 zware 8°. Deelen, door D. BOMHOFF Hz.,

VROEGER *f* 14, NU TEGEN *f* 8

verkrijgbaar gesteld door W. J. THIEME, te Zutphen.
Nog een gering getal van het HOOGD.-HOLLANDSCH WOORDENBOEK, 3de Druk, zijn mede verkrijgbaar voor den verminderden prijs van *f* 2.50.

, DE VOS en VAN REE, Boekhandelaren te *Dordrecht*, debiteren met succes:

DE SCHOOLBODE,

een Weekblad voor onderwijs en opvoeding; per halfjaar à *f* 2,40.

DE HUISBODE
VOOR WARE KINDERVRIENDEN,

zes afleveringen, à 2 vel druks gr. 8°.; per jaargang *f* 1,50.
Om aan veler verlangen en het doel der Redactie te voldoen, en zoo mogelijk het debiet tevens te vergrooten, zal voor Inteekenaars op de Schoolbode de Huisbode ten halven prijze afgeleverd worden, ook voor hen die thans nog zich verbinden voor het loopende halfjaar.

, GEBR. MULLER, Boekhandelaars te 's Hertogenbosch, hebben alom verzonden:

PROSPECTUS
VAN EEN
BOUWKUNDIG WOORDENBOEK,
OF VERKLARING VAN DE MEEST GEBRUIKELIJKE TECHNISCHE BENAMINGEN, VOORKOMENDE BIJ DE BURGERLIJKE BOUWKUNDE, WATERBOUWKUNDE EN SPOORWEGEN,
DOOR
G. C. W. PYTAK,
ARCHITECT, HOOFD-OPZIGTER BIJ DEN AKEN-MAASTRICHTSCHEN SPOORWEG.

Dit werk zal bij afleveringen worden uitgegeven en hoogstens *f* 8 kosten. Bij het Prospectus is eene proeve van bewerking gevoegd, waaruit de strekking van het werk meer duidelijk wordt. Aan Geëmploijeerden bij de Spoorwegen, Ingenieurs, Architecten, Timmerlieden enz. kan het niet genoeg aanbevolen worden. Bij alle soliede Boekhandelaren in het Rijk is gelegenheid het Prospectus te bekomen. De inteekening staat tot 30 September e. k. open.

, **FEESTREDE**
BIJ HET 50JARIG BESTAAN VAN HET
NEDERL. ZENDELING-GENOOTSCHAP,
gehouden den 21sten Julij 1847, in de Groote Kerk te Rotterdam, door P. H. HUGENHOLTZ, Theol. Dr., Medebestuurder en Predikant te Rotterdam.
Wordt uitgegeven bij de Boekverkoopers M. WIJT & ZONEN aldaar, en is alom verkrijgbaar. Prijs 35 Cents.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.